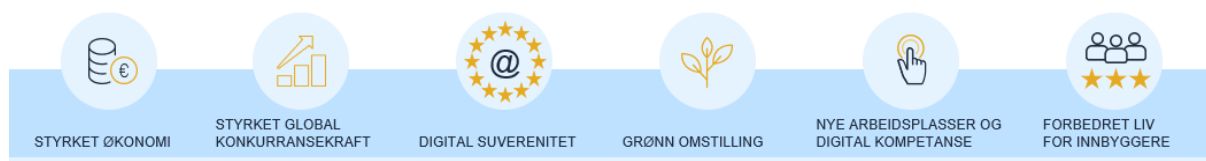

Sak 10/2021 Digital Europe Programme (DIGITAL), Hvordan utnytte DIGITAL i den nasjonale innsatsen under regjeringens digitaliseringsstrategi? – Råd fra Skate
Behandlingssak

Historikk/bakgrunn

EU erkjenner behov for styrket samhandling i håndtering av økonomiske og samfunnsrelaterte utfordringer i Europa. De ser også behov for å styrke Europas digitale suverenitet i konkurranse mot USA og Kina. Denne erkjennelsen er blitt styrket under COVID-19 pandemien.

Figur 1: DIGITAL er en del av EUs overordnede digitale strategi og skal ta tak i store samfunnsutfordringer som også påvirker Norge (Kilde: Digdir presentasjon).

DIGITAL er [EUs store investerings- og samarbeidsprogram](#) for perioden 2021-2027. Det skal styrke digitale omstilling i Europa og takle utfordringer innen helse, klima og miljø, næringsliv og offentlig sektor. Programmet skal gi strategisk investering og bygge kapasiteter innen sentrale digitale teknologier, herunder tungregning, data, sky og kunstig intelligens, cybersikkerhet og avanserte digitale ferdigheter.

Sentralt i programmet står tanken om at landene i EU, i regi av EU-kommisjonen, går sammen og kanalisere investeringer, kunnskap og innsats mot digitale teknologier som kan benyttes og videreutvikles av et mangfold av virksomheter og innbyggere på tvers av landegrensene.

Programmet retter seg mot små og store private og offentlige virksomheter. Virksomheter vil kunne få tilgang til og ta i bruk teknologiprodukter som utvikles og tilbys under programmet, bl.a.:

- en felles europeisk skyinfrastruktur og tjenester for sikker tilgang til og bruk av data
- europeiske kvantumkommunikasjonssystemer
- test- og eksperimenteringsfasiliteter
- utdanningsprogrammer og opplæring i avansert digitale ferdigheter
- nettverk av europeiske digitale innovasjonshubber (EDIH-er) som samler ekspertise og tilbyr testfasiliteter innen KI og andre teknologier

Det vises til pressemelding fra KMD [«Går inn for at Norge skal delta i EU-programmet DIGITAL»](#), og omtaler sider 1-15 i [Proposisjon 179 S](#)¹. Tilråding fra Utenriksdepartementet ble godkjent i statsråd den 23. april 2021 og proposisjonen ventes skal behandlet i Stortinget i juni 2021.

I selve proposisjonsdokumentet omtales under kapittel 7 ansvaret for koordinering av norsk deltakelse i programmet som følger:

«Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil ha det overordnede ansvaret for å koordinere norsk deltakelse i programmet.

Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) skal sammen med Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd ha det løpende ansvaret for oppfølging av norsk deltakelse i

¹ Proposisjon 179 S til Stortinget for samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av en forordning om opprettelse av Programmet for et digitalt Europa (2021-2027).

DIGITAL, herunder ansvaret for å sikre nødvendig nasjonal koordinering og, i samarbeid med KMD, ivareta norske interesser i programmet.»

DIGITAL er i oppstartsfasen. For å ta høyde for kommende endringer og presiseringer i programmet, har derfor Digdir sammen med Innovasjon Norge og Norges forskningsråd foreslått en smidig tilnærming til nasjonal koordinering av norsk deltakelse i programmet. Vi starter enkelt og tilpasser koordinering basert på programmets utvikling og innspill fra sentrale aktører.

Digitaliseringsdirektoratet sammen med Innovasjon Norge, Norges forskningsråd har foreslått følgende ambisjoner for norsk deltakelse i programmet:

1. Realisere synergier mellom DIGITAL og nasjonale strategier
2. Påvirke utviklingen i programmet på områder av strategisk betydning for Norge, med særlig vekt på områder der Norge har forutsetninger for å ta ledende posisjoner
3. Bidra til å utvikle og bygge kapasitet innenfor satsingsområdene SO1-4
4. Sikre anvendelse av DIGITAL sine kapasiteter for det brede lag av norske private og offentlige virksomheter
5. Utnytte ulike finansiering som DIGITAL tilbyr for å støtte nasjonalt samarbeid, tiltak og prosjekter knyttet til DIGITAL sine satsingsområder.

I den første perioden til programmet (2021-2022) vil EU ha fokus på kapasitets- og kompetansebygging innenfor forannevnte teknologiområder. Imidlertid vil produktene som bygges basert på slik teknologi under denne fasen ikke være tilgjengelig for det brede mangfoldet av offentlige og private virksomheter før ut i 2022. For eksempel, den første EDIH-ene der offentlige virksomheter og SMB-er vil kunne dra nytte av samlet ekspertise og testfasiliteter vil ikke være etablert før det første halvåret 2022.

I perioden 2021-2022 vil norsk deltakelse i EUs satsinger dermed gjelde et forholdsvis mindre antall sentrale bidragsyttere inn mot kapasitetsbyggingsaktiviteter. I 2021 vil Digdir sammen med Innovasjon Norge og Norges forskningsråd rette sitt mobiliseringsarbeid for deltakelse i programmet mot disse. Vi kommer til å føre dialogmøter med sentrale aktører som kan være aktuelle å bidra inn i kapasitetsbyggingsaktiviteter.

Eksempler på slike aktører er Meteorologisk institutt som jobber allerede tett med europeiske organisasjoner med deling av data knyttet til klima og miljø. Digdir har dialog med dem om et kommende oppdrag under DIGITAL om å etablere infrastruktur og løsninger knyttet til digital tvilling-satsingen «Destination Earth» på vegne av Kommisjonen. Når det gjelder mobilisering av små og mellomstore bedrifter har Innovasjon Norge god dialog med mangfoldige kandidater som vil delta i en lukket utlysning for etablering av europeiske digitale innovasjonshubber (EDIH-er). Forskningsrådet har tett dialog med Uninett Sigma2 opp norske bidrag inn i tungregningsaktiviteter.

I 2021 jobber Digdir sammen med Innovasjon Norge og Forskningsråd også med å etablere en nasjonal referansegruppe som vil støtte koordineringsarbeid for norsk deltakelse i DIGITAL. Dersom det viser seg at det er behov for flere referansegrupper basert på satsingsområdene i programmet vil disse opprettes etter hvert. Innspill fra dialog med sentrale aktører og en fremtidig referansegruppe vil brukes for å sikre et godt kunnskapsgrunnlag og at de rette aktørene er involvert i de rette aktivitetene.

DIGITAL henger tett sammen med flere av EUs programmer og finansieringsinstrumenter, særlig forskning og innovasjonsprogram Horisont Europa (HEU), og tidligere EU-programmer CEF Digital og ISA². Digdir sammen med Innovasjon Norge og Norges forskningsråd vil sikre god involvering av berørte virksomheter som har vært og er involvert i aktiviteter under programmene. Infrastruktur og verktøy utviklet under tidligere EU-programmene CEF Digital og ISA² videreføres under DIGITAL. At Norges forskningsråd og Innovasjon Norge har ansvar for koordinering av norsk deltakelse i HEU, og Digdir har hatt ansvar for koordinering av norsk deltakelse i CEF og ISA², vil bidra til at synergier og sammenheng for norsk deltakelse i andre programmer og DIGITAL ivaretas.

Forslag til beslutning:

- Skate gir tilslutning til Digdir, Innovasjon Norge og Norges forskningsråds foreløpige vurderinger om strategisk viktige satsingsområder i DIGITAL-programmet.
- Digdir, Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd tar med seg rådene fra Skate i videre arbeid med den norske oppfølgingen av DIGITAL-programmet.

Presentasjon av saken

Regjeringen har laget en digitaliseringsstrategi for perioden 2019-2025 som er lagt fram sammen med KS. Innledningsvis i strategien omtales Digital Europe Programme og samarbeid med EU på en rekke viktige områder. I kapittel 8 i overnevnte proposisjonen omtales de også slik:

«Norge samarbeider allerede tett med EU innenfor de områdene som er inkludert i DIGITAL. Norge harmoniserer dessuten i stor grad den nasjonale IKT-politikken med EUs IKT-politikk, og deltar aktivt i oppfølgingen av EUs strategi for det digitale indre markedet. Det er derfor naturlig å vurdere norsk deltakelse i DIGITAL som representerer en samlet og styrket videreføring av blant annet disse initiativene. Norge er dessuten gjennom EØS-avtalen forpliktet til å gjennomføre EUs regelverk for det digitale indre markedet, for eksempel med hensyn til personvern, cybersikkerhet, dataflyt og rammeverket for en etisk og menneskesentrert tilnærming til kunstig intelligens. Investeringene i infrastruktur og applikasjoner under DIGITAL vil være tilpasset og innrettet mot å understøtte de regulatoriske standardene i EØS-området som Norge er en del av.»

og videre:

«Tungregning, kunstig intelligens og cybersikkerhet har ikke tidligere vært like klart del av noe programsamarbeid [...]. Alle fagmiljøer som har uttalt seg har stilt seg positive til norsk deltakelse i disse delene av DIGITAL. De foreslåtte prioriteringene innenfor disse områdene synes i høy grad sammenfallende med de norske prioriteringene innenfor de samme områdene, samtidig som de foreslåtte aktivitetene er noe Norge i stor utstrekning enten deltar i eller har planer om å delta i.»

I vår oppfølging av norsk deltakelse i DIGITAL ser Digdir sammen med Innovasjon Norge og Norges forskningsråd DIGITAL på hvordan satsinger i programmet henger sammen med nasjonale strategier og planer, bl.a. Regjeringens digitaliseringsstrategi, KI-strategien, Digital 21 og Stortingsmelding for datadrevet innovasjon.

Under saken som vi presenterer for Skate fremhever vi våre foreløpige vurderinger av synergier mellom DIGITAL og regjeringens digitaliseringsstrategi, samt aktiviteter som vi mener kan dras nytte av i oppfølging av Regjeringens digitaliseringsstrategi. Disse vurderinger er vist på lysbilder 10-14 i vedlegg 1 «utvidet presentasjon». Merk at fremstillingen er ikke uttømmende; DIGITAL er i oppstartsfasen og nye aktiviteter vil legges til. For eksempel er arbeidsprogrammet for tungregning under DIGITAL i perioden 2021-2022 ikke distribuert av EU-kommisjonen ennå, og dermed ikke tatt med i vurderingen under denne saken.

Vi ønsker at Skate gi tilbakemelding på hvordan Skate kan nyttiggjøre seg av norsk deltakelse i DIGITAL. Eksempelvis om Skate ser konkrete områder eller tiltak under DIGITAL som kan bidra til realisering av regjeringens digitaliseringsstrategi og handlingsplanen.

Det ønskes gjerne også tilbakemelding på hvordan Skate ønsker å forholde seg til DIGITAL, ref. planen om å etablere en nasjonal referansegruppe med sentrale aktører for å sikre at de rette aktørene er involvert i de rette aktivitetene.

Til strategisk diskusjon i Skate vil vi stille spørsmålene:

1. Hvordan kan Skate nyttiggjøre seg av norsk deltakelse i DIGITAL, for å styrke oppfølging av regjeringens digitaliseringsstrategi?
2. Hvordan ønsker Skate å bli involvert i arbeidet med DIGITAL?

Saken vil bli framlagt av Digitaliseringsdirektoratet v/ Knut Bjørgaas.

Saksframlegget er utarbeidet av Digitaliseringsdirektoratet i samråd med Innovasjon Norge og Norges forskningsråd.

Oslo, 28.05.2021